

כתיבת לוח מבחנים - המלצות

היעד שהוגדר להפצת לוח המבחנים למחצית א' הוא לפני היציאה לחופשת חגי תשרי.

בעודכן אוספות תאריכים מהצוות החינוכי, כמה המלצות :

1. הוסיפו ללוח המבחנים את הפעילויות המתוכננות כפי שהן ידועות לכן היום: סיורים, מסעות, ימי שדה, אקדמיות ועוד, והתייחסו אליהן בעת שיבוץ המטלות.

מומלץ, עד כמה שאפשר, להימנע מבחינה יום אחרי פעילות חינוכית וכן אחרי ימי ג' - יום הצופים.

2. בדקו כי מועד הבחינה שנקבע תואם ליום ההוראה של המורה בכיתה.

עדכנו מראש אם יש צורך בשינויי מערכת - שינויים מהם מומלץ מאוד להימנע, שכן הם באים על חשבון למידה בתחומי דעת אחרים.

3. הקפידו לשמור על תקנון החטיבה, המגביל את מספר מטלות ההערכה לשלוש בשבוע, תוך בקשה להימנע ככל האפשר ממשמות יום אחרי יום.

4. נסו ליצור מרווחים גדולים יותר בין המבחנים במקצועות מתמטיקה, מדעים ואנגלית - תחומי דעת אלו מבוססים על מבחנים צוברי ידע ודורשים היערכות גדולה יותר עבור התלמידים, בהשוואה לתחומי דעת אחרים

5. בעת תיאום המועדים, נסו לקחת בחשבון ישיבות פדגוגיות ומועדי מסירת ציונים לתעודות, על מנת לאפשר למורים מרווח בדיקה, שיח בכיתה ודיווח במועד.

6. שלבו בלוח המבחנים, ככל האפשר, גם מועדים של הערכה חלופית (מטלות חקר, פרויקטים, יומני קריאה ועוד) - אלו אמנם אינן משימת היבחנות, אך הן דורשות מהתלמידים לא מעט זמן עבודה והיערכות.

לוח מבחנים הכולל בתוכו פעילויות העשרה, פעילות חוץ בית ספרית וכן הערכה חלופית, יישקף את העשייה המגוונת הנעשית בחטיבה, המשלבת הערכה חלופית עם הערכה מסורתית - שילוב ראוי המעיד על הוראה משמעותית ברוח המאה העשרים ואחת.

7. כאשר אתן מסיימות לבנות את הלוח, שלחו אותו שוב לאישור סופי של המורים והזכירו - כל שינוי בלוח המבחנים יעשה, בתיאום רכזת המקצוע, מול רכזת השכבה בלבד!

8. במקביל לחלוקת לוח המבחנים בכיתה, מומלץ לשלב שיעורי חינוך המתייחסים לחלוקת זמן, עבודה עם לוח המבחנים ואף התייחסות לטיפים להתמודדות עם עומס או חרדת בחינות.

במקביל, בתחומי הדעת, כדאי מאוד לשתף את התלמידים ברכיבי הציון ולהקדים שיח מעודד ומטפח מסוגלות.

מזכירה כי יש למסור לתלמידים לפחות שבוע לפני הבחינה דף היערכות הכולל תכנים, מיומנויות נדרשות, שאלות לדוגמה, ואפשרויות תרגול.

9. בסוף הטבלה של התאריכים, שימו לב שמופיעה ההערה הבאה:

במקצועות אנגלית ומתמטיקה יערכו מבדקים שבועיים בכפוף לשיקול דעת המורה המלמד בכיתה.

מועד ב':

- א. למועד ב' יכול להגיע תלמיד באישור רפואי בלבד
- ב. מועד ב' כפוף להחלטת המורה המקצועי המלמד בכיתה
- ג. באחריות התלמיד להתעדכן לגבי השעה והחדר

במקצועות "של"ח" ו"תרבות יהודית ישראלית" לא יתקיימו מבחנים – מעת לעת יוגשו מטלות הערכה.

בהצלחה!

10. רק להזכיר לנו ולתלמידים כי ציונים אינם חזות הכל וכי הערכה היא רק חלק מהעשייה החינוכית הגדולה.

שיהיה לנו בהצלחה

לקראת מבחן - המלצות

על כל המורים לפרסם במשו"ב, לפחות שבוע לפני בחינה, את החומר המדויק, חומרים נלווים וקישורי סיוע מהרשת (במידה ויש).

מומלץ להעביר לפרסום במשו"ב גם משימות ומטלות שוטפות בהתאם לצורך.

על מנת לסייע לתלמידים להצליח בבחינות ולשפר הישגיהם מומלץ:

- א. לתת את חומר הבחינה לפחות שבוע לפני מועד הבחינה.
- ב. חומר הבחינה צריך לכלול מושגים, שאלות רחב, הפנייה לעמודים רלוונטיים בספר וקישורים רלוונטיים (במידה ויש).
- ג. חומר הבחינה צריך לכלול גם מיומנויות נדרשות ואת מבנה הבחינה. כדאי להתעדכן יחד עם צוות מיומנויות הלמידה המלמד בשכבה, אלו מיומנויות נרכשו, מעבר למיומנויות המקצוע, ולדרוש אותן בבחינה, כדי שתהיה קוהרנטיות בין השניים.
- ד. כדאי ורצוי לתת לתלמידים הנחיות גם ללמידה יעילה לקראת הבחינה.
- ה. חשוב כי במהלך ההוראה עצמה ובשיעורי הבית יינתנו הדגשים לנושאים הרלוונטיים לבחינה.
- ו. ניסוח השאלות בבחינה צריך להיות בהיר. חשוב לתרגל מילות הוראה ושאלה בהתאם.
- ז. רצוי מאוד לתת לתלמידים דף מסודר ולא לרשום על הלוח את חומר הבחינות. זה מקל מאוד על הילדים המתקשים, המקבלים סיוע גם מעבר לשעות הלימודים.
- ח. מועדי בחינות – חשוב לשמור על המועדים שנקבעו. כל שינוי יש להעביר דרך רכזות השכבות.

טיפים למורה

הערכות מורה לבחינה

- ✓ עמידה בלוח המבחנים
- ✓ חלוקת חומר שבוע מראש הכולל: חומר לבחינה, שאלות מרכזיות, מבנה הבחינה וערך כל פרק, המלצות ללמידה וכדומה.
- ✓ העברת מבחן אחיד בשכבה – סטנדרטיזציה
- ✓ בניית הבחינה - בכל מבחן חלוקה בין שאלות ידע (60%) וחשיבה
- ✓ דיפרנציאליות הכוללת שאלות ברמת ידע שונה וגיוון במיומנויות הנדרשות
- ✓ ניקוד ברור לכל פרק
- ✓ שכפול מוקדם
- ✓ בניית מחוון

שיעור חזרה לקראת בחינה

מטרתו של שיעור החזרה לעורר מוטיבציה ולחזק את תחושת המסוגלות של התלמיד לקראת הבחינה.

- ✓ יש להקדיש זמן למבנה הבחינה וחלוקת הניקוד
- ✓ ריענון תכנים ומיקוד
- ✓ שאלות לחזרה על פי מבנה השאלות שיופיע בבחינה
- ✓ מתן המלצות כיצד יש להשיב על שאלות הבחינה
- ✓ מתן המלצות כיצד ללמוד באופן יעיל
- ✓ מתן "טיפים" לזיכרון ולארגון התכנים

בזמן הבחינה

- ✓ שמירה על טוהר הבחינות
- ✓ היערכות מוקדמת למתן מכלול ההתאמות (הגדלת טופס בחינה, חדר שקט, הקראה, הארכת זמן ועוד)

בדיקת הבחינה

- ✓ על פי מחוון
- ✓ מתן משובים מילוליים מקדמים
- ✓ החזרת מבחנים בזמן, על פי תקנון החטיבה
- ✓ הזנת ציונים סמוך למועד בדיקת הבחינות לשם שקיפות ומעקב הורים
- ✓ מיפוי בחינה לאיתור נושאים לטיפול

שיעור החזרת מבחנים

- ✓ פתירת שאלה מהבחינה לדוגמה
- ✓ מתן אפשרות להגשת תיקון מבחן
- ✓ הבהרה

שיחה אישית בעקבות בחינה - מטרת השאלות לתאר את אי ההצלחה בבחינה כזמנית, תלויה ונקודתית.

- ✓ האם הציון משקף את ידיעותיך? אם לא, מדוע?
- ✓ האם הרגשת לחץ בזמן הבחינה? האם הזמן הספיק לך?
- ✓ כיצד למדת לבחינה? כמה זמן הקדשת ללמידה?
- ✓ האם שיננת את החומר או תרגלת באמצעות שאלות?
- ✓ האם ניסחת תשובות בזמן הלימוד?
- ✓ חשוב על בחינה אחרת בה הצלחת, כיצד עשית זאת?
- ✓ במה שונה בחינה זו מהבחינה בה הצלחת?
- ✓ מה ניתן לעשות בבחינה הבאה כדי לשפר את הפער?

מועדי ב'

על פי הכתוב בלוח המבחנים (זה מודפס בהמשך לתאריכי המבחנים בשלוש השכבות):

למועד ב' יכול להגיע תלמיד באישור רפואי בלבד

✓ מועד ב' כפוף להחלטת המורה המקצועי המלמד בכיתה .

✓ באחריות התלמיד להתעדכן לגבי השעה והחדר .

מכאן, שבאופן פורמאלי, על פי הסעיף הראשון, רק אישור רפואי תקף.

יחד עם זאת, מאחר ואנו עוסקים בילדים ולכל ילד הרגישות והצרכים המיוחדים שלו, יש מקום לשיקול דעת של המורה, כפי שמופיע בסעיף השני.

כדאי ורצוי במקרה של התלבטות להיוועץ גם עם מחנכת הכיתה / יועצת השכבה.

חוזר מנכ"ל בנושא בחינות

זכות והחובה להיבחן

☒ תלמידים זכאים וחייבים להיבחן בכל בחינה במסגרת השיעור אותו הם לומדים.

הזכות להיבחן במסגרת הלימודים השוטפים אינה מותנית בתשלום חובות הורים

לבית הספר.

בחינות בבית ספר על יסודי

☒ **בוחן** - משכו עד רבע שעה, היקפו 2-3 שיעורים אחרונים.

☒ **מבחן** - בדיקת הישגים לאחר הודעה מוקדמת, לא יותר משלושה מבחנים בשבוע,

לוח מבחנים יתפרסם בראשית כל מחצית או שליש.

☒ **החזרת בחינות** : זכות התלמיד לקבל את מחברת הבחינה תוך שבועיים מיום

כתיבת המבחן, בוחן יש להחזיר תוך שבוע מיום כתיבתו.

☒ **הערכה**: זכות התלמיד לקבל הערות בונות ידע והדרכה ללמידה בשולי הכתוב

במחברת הבחינה, וזאת בנוסף לציון בסוף הבחינה.

☒ **כישלונות**: יגיע מספר הנכשלים בבחינה לכדי שליש מהתלמידים-זכות תלמידי

הכיתה למבחן נוסף. לא תהיה התחשבות בציון הבחינה הקודמת.

(חוזר מנכ"ל ל ט/2-88-1978)

התלמיד **זכאי לערער על ציוניו** על פי נהלים **שייקבעו מראש ובמשותף** בבית

הספר ויהיו ידועים לכול. (חוזר מנכ"ל מיוחד ט' התשנ"ז, מרס 1997)